

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ, ДОКТОРАНТІВ І МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

МАТЕРІАЛИ
III Всеукраїнської науково-практичної конференції
молодих вчених з нагоди Дня науки
«СУЧАСНА НАУКА: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»

19 травня 2021 р.
м. Херсон

УДК 001:63(06)

Редакційна колегія:

Відповідальні за випуск: голова Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених, Херсонського державного аграрно-економічного університету **Марія НІКІТЕНКО**; заступник голови Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Херсонського державного аграрно-економічного університету **Владислав КРИВИЙ**.

За редакцією

*доктора сільськогосподарських наук, професора, ,
проректора з наукової роботи та міжнародної діяльності
Херсонський державний аграрно-економічний університет* **О.В. АВЕРЧЕВА**

Сучасна наука: стан та перспективи розвитку матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених з нагоди Дня науки, 19 травня 2021р. - Херсон, 2021р. - 214 с.

У матеріалах конференції висвітлено сучасні науково-практичні технології та досягнення агрономічних, економічних, природничих, екологічних, іхтіологічних, технологічних, ветеринарних наук. Для здобувачів вищої освіти, аспірантів, викладачів, наукових співробітників, фахівців сільськогосподарських підприємств результати наукового пошуку можуть бути використані для визначення пріоритетних напрямів подальших досліджень, формування нових наукових ідей.

Дякуємо закладам вищої освіти які прийняли участь у конференції:

*Одеський державний аграрний університет,
Інститут зрошувального землеробства НААН України,
Київський національний університет технологій та дизайну,
Херсонський національний технічний університет,
Національний університет водного господарства та природокористування (м. Рівне),
Херсонська філія Державна установа "Інститут охорони ґрунтів України",
Асканійська Державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту зрошувального
землеробства НААН (с. Тавричанка, Україна).*

**Автор несе повну відповідальність за викладений матеріал у збірнику матеріалів тез конференції.*

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Овдієнко К. Т., Корбич Н. М. <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i> Додаткова продукція бджільництва- характеристика та використання	98
Одноріг С. Ю., Корбич Н. М. <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i> Колір жиropоту вовни та його взаємозв'язок з показниками продуктивності ярок таврійського типу асканійської тонкорунної породи	100
Панкєєв С. П. <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i> Технологічні особливості виробництва молока в господарствах південного регіону України	103
Панкєєв С. П. <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i> Технології основи спрямованого вирощування ремонтного молодняка в молочному скотарстві	106
Панкєєв С. П. <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i> Технологічні параметри виробництва свинини в умовах сільськогосподарських підприємств України	109
Папакіна Н. С., Вовченко Б. О. <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i> Механізми біологічної адаптації овець	113
Пасєчко Д.-В. Д., Любенко О. І. <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i> Аналіз вокалізації як інноваційний метод дослідження у системі точного птахівництва	116
Соболь О. М. <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i> Особливості курації коней спортивного напрямку в аматорському конярстві	120
Тацій О. В., Петров В. Л., Скалозуб Г. А. <i>Одеський державний аграрний університет</i> Морфологічний та біохімічний склад крові молодняка свиней різних порід у віковій динаміці	124
Харламова Т. С. <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i> Аналіз типів успадкування основних селекційних ознак свиней	128
Чернова Т. В., Корбич Н. М. <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i> Міцність вовни ярок таврійського типу асканійської тонкорунної породи	131

УДК: 619:798.2:616-001.1:616-08

О. М. СОБОЛЬ

*кандидат сільськогосподарських наук
Херсонський державний аграрно-економічний університет*

ОСОБЛИВОСТІ КУРАЦІЇ КОНЕЙ СПОРТИВНОГО НАПРЯМКУ В АМАТОРСЬКОМУ КОНЯРСТВІ

Актуальність. Людина і кінь - це союз дружби і взаєморозуміння, який не має аналогів. За час сумісного існування протягом майже 6 тис. років коні стали невід'ємною частиною суспільства. У наше століття розвитку високих технологій, коли люди в більшій мірі починають тягнутися до природи, з'являється все більше кінних клубів і спортивно-оздоровчих комплексів, що пропонують широкий спектр послуг іпотерапії.

Знижується роль коней як транспортного засобу, робочої сили для обробки сільськогосподарських робіт, продуктивних тварин та збільшується в якості партнерів у спортивних змаганнях, компаньйонів для проведення дозвілля. Збільшується кількість коней груп ризику (спортивні, геріатричні), тривалість життя та використання коней і, відповідно, все більш актуальним стає питання комплексного ветеринарного обслуговування [1].

Досвід племінного конярства показує, що ані будь – який родовід, ані високі індивідуальні здатності не допоможуть коню зі слабким здоров'ям і особливо з кульгавістю в повній мірі проявити себе в спорті. Правильно підібраний напрямок (спорт, прокат, хобі-клас) однаково важливі як для безпородного коня, так і для молодого перспективного дворічки. Наприклад, коню з хворим човниковим блоком не вдасться досягти успіхів у конкурі, зате в виїзді у нього кар'єра може скластися куди більш вдало [2, с. 81 - 89].

Зростання вищих спортивних досягнень, підвищення питомої частки коней геріатричної групи. сприяє постійному збільшенню небезпеки травмування та набуття хронічних захворювань спортивних коней, тому питання їх своєчасної успішного лікування та повної реабілітації набувають все більшої актуальності як для спортивної, так і для племінної кар'єри.

Основна частина. Однією з проблем досягнення високих спортивних показників та збереження спортивної робото здатності протягом тривалого періоду є розповсюдження травматизму. Досвід спортивного конярства показує, що будь-яка травма може обмежити, навіть перекреслити подальшу спортивну кар'єру коня, бути причиною його загибелі. На іподромах до 40% випробуваного поголів'я щорічно отримували травми сухожилів - згиначів, у коней скакового напрямку такий діагноз, к правило, призводить до припинення скакової кар'єри.

Частота травмування коней у класичних видах кінного спорту істотно нижча (до у 20% тварин), але назвати ці види використання повністю безпечними для коней неможливо [3].

До частих травм схильні м'язи, у коней рисистих і верхових порід гострий асептичний міозит плечового пояса реєструється у 18,2 - 41,5% тварин, ще у

18,5 - 26,8% тварин зустрічається поразка м'язів тазового пояса. Травми мускулатури у виїздових коней складають до 24%, захворювання копит – близько 17%. Конкурні коні часто набували рани, садна і потертості (24 - 28%), у них частіше травмувалися путові суглоби передніх кінцівок, кути губ, спина, віночки копит, високі показники травматизму відмічені у рисистих коней [4]. Незважаючи на заходи з профілактики травматизму коней, за 5- річний період показник травматизму за рік виріс з 4 до 29 випадків при постійної кількості коней. Найбільша вірогідність патологічних змін отримана для спинного відділу - патології цього відділу мали близько 99% коней спортивних коней [5].

Незважаючи на думку, що життя спортивних коней є більш благополучним, ніж робочих, було визначено, що, наприклад, пороки руху, кульгання, дерматити були більш поширеними у тварин, які використовувалися в спорті та вестерні, ніж у робочих коней. Ушкодження переднього поясу частіше спостерігалися у скакових, конкурних та робочих коней; в змаганнях з виїздки та вестерну тварини більше отримували травми задніх кінцівок [6].

Отже, виникає питання своєчасного виявлення та ретельного лікування травматизму коней, адже при недотриманні цих вимог може призвести до появи патологічних змін, які в більшій чи меншій мірі знижують роботоздатність коней. Запобігання травматизму коней починається ще на етапі оцінки придатності коней для того чи іншого виду використання.

Схема повного огляду коня обов'язково включає в себе системну перевірку організму: пальпуються всі частини тіла, особливо уважно кінцівки, оглядається ротова порожнина, проводиться аускультация серця і легенів, перевіряються органи зору.

Після огляду в спокої переходять до оцінки рухів, на предмет наявності будь-якої асиметрії і кульгавості, оскільки здорові кінцівки - основа здоров'я. Поширена думка, що в матки може бути зарахована і кульгаючи кобила, але тут потрібно враховувати всі нюанси хвороби і витрати на підтримуюче лікування. З іншого боку, з урахуванням здоров'я лошат жеребна, а потім і лактуюча кобила повинна щодня рухатися, і краще за все в табуні, що вимагатиме від неї певного резерву здоров'я.

Те саме можна стверджувати і щодо жеребця, так як при деяких видах кульгавості, болях у хребті і тазових кінцівках, може бути утруднений не тільки його спортивний тренінг, а й сам процес спаровування з кобилою. Не всі вилучені зі спорту за здоров'ям, віком, характером, коні годяться для племінної справи, незважаючи на своє походження. При ветеринарний огляд таких тварин особлива увага приділяється, звичайно ж, станом репродуктивної системи [7].

Особливістю лікування та реабілітації спортивних коней при їх травмуванні є їх тривалий характер, тому виникає проблема не просто вибору стратегії лікування, але й методики моніторингу лікування та реабілітації коней, що відбувається в процесі курації. Процес курації спортивного коня включає з'ясування причин захворювання, дослідження хворої тварини і постановку діагнозу хвороби. За результатами першого етапу визначають прогноз, намічають і практично здійснюють лікування, оцінюють його ефективність, спостерігають за перебігом хвороби та процесом одужання. У тих

випадках, коли захворювання, незважаючи на проведене лікування, закінчується летально, проводять патологоанатомічний розтин трупа, вивчають патоморфологічну картину [8].

Зіставляючи дані розтину з клінічними проявами хвороби, уточнюють прижиттєвий діагноз, дають пояснення тих сторін патогенезу, які не були в належній мірі розкриті при прижиттєвому спостереженні за перебігом хвороби. Після постановки діагнозу визначається прогноз і намічається первісна схема лікування, яка уточнюється і доповнюється відповідно до перебігом хвороби по ефективності лікування.

Лікування хворої тварини починається одночасно з початком курації, навіть в тому випадку, коли діагноз ще не у всіх деталях ясний. У таких випадках пацієнту призначається симптоматичне лікування. Робота по курації проводиться в години ранкової та вечірньої візитації. Під час ранкової візитації куратори оглядають хвору тварину, вимірюють основні фізіологічні показники - температуру тіла, пульс, дихання, відзначають відомості про загальний стан і поведінку тварини. У разі необхідності надається лікувальна допомога хворій тварині. Під час вечірньої візитації робляться більш докладні клінічні обстеження, всі лабораторні та функціональні дослідження і лікувальні процедури, результати яких заносяться в анамнез даного коня.

Анамнез включає в себе *anamnesis vitae* і *anamnesis morbi*. При описі *anamnesis vitae* з'ясовуються відомості про життя коня, умови годівлі, утримання, догляду, дані про спортивне (призове, племінне) використання.

Anamnesis morbi стосується конкретного хворого коня та обставин його захворювання. Уточнюються наступні питання: час захворювання коня та його характер, ознаки початку захворювання та його протікання, особливості встановлення діагнозу та вибору стратегії лікування.

Важливим розділом анамнезу є опис стану коня на момент початку курації - *status praesens*, який заповнюється в перший день курації і є вихідним критерієм всіх подальших записів. Даний розділ описується відповідно до схеми клінічного обстеження коня [2, с. 19-23].

Висновки. Виходячи з результатів проведених досліджень, травматизм скакових, рисистих та спортивних коней є важливим фактором, який може суттєво обмежувати прояв генетичного потенціалу їх роботоздатності або взагалі унеможливити спортивне та племінне використання тварин. Ці групи тварин є більш вразливими щодо розповсюдження травматизму, ніж робочі коні.

З іншого боку, у зв'язку із зміною ролі коней, суспільного ставлення до них збільшилася середня тривалість життя, відповідно, і питома частка коней геріатричної групи. Відповідно, більш актуальним стає питання виявлення та ретельного лікування травматизму коней, яке неможливе без забезпечення постійної кваліфікованої курації хворих тварин.

Важливою умовою успішного лікування та відновлення роботи здатності коня є організація його коректної індивідуальної курації. Документальними обґрунтуваннями заходів проведення курації коней є *status praesens anamnesis vitae*, *anamnesis morbi*. Особливо важливим з точки зору забезпечення

ретельного лікування та реабілітації коней є проведення постійної курації тварини протягом перших 10 днів після виявлення ознак захворювання (травматизації) коня.

Список літератури

1. Пудгороцкі М.М., Харченко С.Г. Соболев О.М. Вікові особливості спортивної роботоздатності коней конкурного напрямку в аматорському спорті. *Таврійський науковий вісник: Науковий журнал*. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2019. Вип. 107. С. 223 - 229. DOI <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2019.107.32>
2. Калашник И. А., Логвинов Д. Д., Смирнов С. И., Недосекин Г. А. Незаразные болезни лошадей. М.: Агропромиздат, 1990. 227 с.
3. Травмы у лошадей, их профилактика и лечение. URL: <http://www.petland.org.ua/mode-article/pge-787.html> (дата звернення: 29.11.2020).
4. Кокоулина С. В., Шешина Е. В., Шиловская К. А. Исследование причин травматизма лошадей в конноспортивной школе и разработка методов его профилактики. *Инновационный конвент. Экономические науки* 15.05.2012 г. №02 (2). URL: <http://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&es> (дата звернення: 09.02.2021).
5. Здоровье лошади - Смотри, где сидишь 99% травм ... *Конный мир*. URL: <http://www.horseworld.ru/modules/AMS/print.php?storyid=725> (дата звернення: 11.09.2020).
6. De Sousa N. R., Loureiro Luna S. P., Pizzigatti D., Martins M. T. A., Possebon F. S., Aguiar A. C. S. Relation between type and local of orthopedic injuries with physical activity in horses. *Ciência Rural*. 2017 Vol.47. №2. URL: http://www.scielo.br/scielo.php?script=sci_arttext&pid=(дата звернення: 12.10.2020).
7. Жукова М. В. *Еквимедика*. Предпродажный осмотр («ветчек»). http://equimedika.ru/library/articles.php?ELEMENT_ID=130
8. Внутренние болезни животных / под общ. ред. Г.Г. Щербакова, А.В. Яшина, А.П. Курдеко, К.Х. Мурзагулова. Санкт-Петербург: Лань, 2014. 720 с. URL: <https://e.lanbook.com/book/52621725> (дата звернення: 24.04.2021).